

(א) (נ"ל צבות), (ב) (נ"ח מוס' ע"כ ד"ה עד), (ג) (חולין ג.), (ד) (לעיל ס.), (ה) ג"ה ר"מ עד שישב ומשמר ועלה כי אפי"ס וכו', (ו) (צ"ח פסב.).

הגהות הב"ח

(א) בבשנה אסור (עד שישב ומשמר) תא"מ וי"כ ס"א עד שירשיב שומר: (ב) שם אינו מניחו כל"ל ואות ו' נמתק: (ג) רש"י ד"ה מותר וכו' וחומם בידו שרי: (ד) תוס' ד"ה התם וכו' כדפרישית לעיל. נ"כ בדף ט ד"ה ה"ג: (ה) ד"ה המטהר וכו' ויפקיד מלמבור: (ו) בא"ד בגמרא כשהפקידו: (ז) בא"ד אין להמיר כיון שהוא ברשות: (ח) בא"ד וי"ל דה"פ וכו' מפתח וחומם ועלה מפרש. נ"כ פירוש דהשטא דכולה (עובדי כוכבים אסור) אף בשם מפתח וחומם הא דקמי עד שישב ומשמר ככל גומא קאמר אף באין מפתח וחומם ועלה מפרש אין השומר כי דאף ביזא' ונכנס מותר אפי' אין מפתח וחומם: (ט) ד"ה וחלון וכו' שיכנס בו העובד כוכבים אפי' הוא:

מוסף רש"י

המטוהר יינו של עובד כוכבים. ישראל שדך עניים של עכו"ם בהמיר כדי למכור לישראל ואין נותן מעות לעכו"ם עד שימכרנו לאחר זמן ונותן כרשותו של עכו"ם (ועי' והלכה בותב לו התקבלתי. אם כותב לו העכו"ם התקבלתי ממך מעות, כלומר הריני כאלו קבלתי מעות, שאני מעבד צדק להוציא יין מרשותי בכל עת שמלכתי (שם). מותר. אם יש מפתח או חומם צד ישראל (שם). זה היה מעשה בבית שאן ואסרו. דבין דיש לו מלה על אותו יין מאי דבעי עבד, אבל מלה שאני על אותו יין כמו שאין לו עליו חוב דמי, דקמי רשא הלא כותב לו התקבלתי ממך מעות מותר (שם). הדרן ע"ך רבי ישמעאל

ישמעאל

דקאזיל מיניה ומיניה. שהולך ומתגלגל הכלי כל שעה ע"י שהוא מגלגלו ומורידו לצור הלכך שלא בחמתו לא דחיישין דלמא נגע: **בתנאי' המטהר יינו של עובד כוכבים**. שעשאו ככשרות למוכרו לישראל ולא נתן דמים עכשיו לעובד כוכבים עד שימכרנו ונותנו כרשותו של עובד כוכבים: **מוסף**.

דמירתת ליה עובד כוכבים ולא נגע דאמר דלמא חזו לי הנך ישראל דעברי כרה"ר ומפסידנא ואפילו אין מפתח וחומם (א) שרי והוא שאין לו כלום על אותו יין כגון שכתב לו התקבלתי ממך כדאמרין לקמן באידך צבא: **ר"ש בן אלעזר** כו'. מפרש בגמרא (ע"כ): **המטהר יינו של עובד כוכבים כו' מוסר**. אם בית פתוח לרשות הרבים כדפרי' לעיל: **אבל אם רוצה כו'**. שהיין נעשה לו משכון הואיל ויש לו מלוה על היין אסור דלא מירתת דסבר אי חזו לא מפסידנא דכי תבע לי אמינא דידי הוא: **הוא' גב' רובלין**. מוכרין בשמים וישראלים הן עוברין מעיר לעיר ומירתת עובד כוכבים דלמא חזו לי דרך רשות הרבים: **דלתים וצרות**. שאין נכנסין זה אלף כרשות וכ"ע ידעי כי עיילי זה ומאי למיקם עלה ההיא שעתא: **וחלון כרה"ר דמי**. אפילו בית פתוח לחצר וחלון פתוח לחצר כרה"ר כנגד פתח הבית כמאן דפתוח לרה"ר דמי. לשון אחר חלון של ישראל פתוח כנגד פתח הבית כרה"ר דמי וכן עיקר: דרך אשפה לעמוד בני אדם עליה: **ויקנא**. דקל של ישראל נגד הפתח ומתירא העובד כוכבים עכשיו יעלה

ליטול פירות ויראני נוגע: **פסיק רישא**. של דקל ומעטה אין צו פירות: **ומאן דאסר**. מימר אמר עובד כוכבים למה ליה דסליק התם:

בחצר

סבא היא זו שינית העובד כוכבים ליגע בין שהוא אללו בלא מפתח וחומם מירתת מקרה שישב ישראל הדר צעיר על האשפה או יעלה על הדקל ועוד למאי דמפרש בגמרא אי לת"ק אי לר"ש בן אלעזר דאפילו צעיר שכולה עובדי כוכבים אם הפקידו צבית עובד כוכבים אחר מותר משום דעובד כוכבים אחר מירתת וזה תימא גדולה דכיון שאין שם מפתח וחומם יחוש פן ינסכנו הנפקד כי אין לומר שהנפקד ירא מן המוכר פן יעליל עליו כי מה חושש המוכר אם ינסכנו הנפקד ועוד מאחר דמייירי בעובד כוכבים שכתב לו התקבלתי ומעטה מה חילוק יש בין עובד כוכבים זה לעובד כוכבים אחר אפי' ציד המוכר יינו של ישראל הוא ועוד קשה דמדמי סיפא והלא כותב התקבלתי מכלל דרשא לאו צבתי מיירי לכן נראה לר"ת להעמיד משנתינו ביש מפתח וחומם וכן פרש"י בפירושים ראשונים ובלא כתב לו העובד כוכבים התקבלתי והלכך צעיר שישראל עובדי כוכבים דרים בה ופתח פתוח לרה"ר אע"פ שהוא יינו של עובד כוכבים מותר כיון דמפתח וחומם צידו שהעובד כוכבים ירא פן יראהו ישראל טורח ומזייף ויגד לישראל שטיהרו ויפקידו (ה) למכור יינו ולא דמי לעובד כוכבים שנמצא בצד הבזר של יין דאסירנא ביש לו מלוה עליו דהתם כיון שאין מפתח וחומם סומך על זה שיוכל לנסכו קודם שיראהו שום אדם והשתא ניחא דאף צעיר שכולה עובדי כוכבים כיון שיש מפתח וחומם היה לנו להמיר משום רובלין שיראהו טורח ומזייף יצינו שאותו יין של ישראל הוא וכן ירא ממקום דאיכא אשפה ודיקנא כמו בפתח פתוח ואחי נמי שפיר למאן דשרי בגמרא (ו) שהפקידו צבית עובד כוכבים אחר אי לא חיישין לגומלין דצבית עובד כוכבים אחר הוא יינו של ישראל שאין לעובד כוכבים האחר שום דבר על היין וכיון שיש מפתח וחומם אין לחוש שיטרח הנפקד ומזייף אפילו צעיר שכולה עובדי כוכבים יש להמיר והכי אמרינן בצרייתא בגמרא יינם של ישראל כרשותו של עובד כוכבים וישראל דר בחצר אחרת מותר והוא שיש מפתח וחומם וחצר אחרת היו כעיר שכולה עובדי כוכבים כיון שאין פתח פתוח לרה"ר צעיר שכולה עובדי כוכבים אסור ואע"פ שיש מפתח וחומם צידו ולא יועיל כלום פתח פתוח כדמוקי לה בגמרא צעיר שיש לה דלתים וצריח שאין רוכלים עוזרים דרך שם שלא ירגישו דכיון שלא כתב התקבלתי א"כ יינו של עובד כוכבים הוא וכן תניא בגמרא דיין של עובד כוכבים וישראל דר בחצר אחרת אסור לכ"ע אע"פ שיש מפתח וחומם וסיפא דקמיני והלא כותב התקבלתי הוא יינו של ישראל הלכך במפתח וחומם שרי אבל בלא מפתח וחומם אין להמיר כיון (ז) שברשות העובד כוכבים דבקל ינסכנו ולא דמי להיבא דנמצא בצד הבזר שהמכרו באין לו מלוה על היין דהתם איכא תרתי לגיבותא יינו של ישראל וצרשות ישראל דרשות ישראל מועיל כמו מפתח וחומם ולהכי מייתי לעיל ראיה מהך כדפרי' לעיל והיכא דישראל דר בצאחה חצר שהיין מונח שם לא שגא ציינו של ישראל לא שגא ציין של עובד כוכבים שרי אף בלא מפתח וחומם כדאמר ליה ר' יוחנן לתנא תני אע"פ שאין מפתח וחומם משום דישראל דר בצאחה חצר חשוב כמו שומר דסגי ביזא' ונכנס כדתנן אין השומר כר"ך להיות יושב ומשמר אע"פ שהוא יוצא ונכנס כו' וא"ת היאך נוכיח ממתני' דיוצא ונכנס סגי לכתחלה אף בלא מפתח וחומם כיון שהעמדנו ביש מפתח וחומם וצפ"ק דחולין (דף ג. וסא) מייתי לה להמיר אף לכתחלה דקא פריך התם ויוצא ונכנס לכתחלה לא והתנן אין השומר כר"ך כו' ומה ראיה היא זו שאני הכא שיש מפתח וחומם וי"ל דה"פ צעיר שכולה עובדי כוכבים אסור (ח) אף ביש מפתח וחומם ועלה מפרש (ח) אין השומר כר"ך כו' אלא אפילו יוצא ונכנס ומתוך שהעמיד ר"ת כולה שמעתינ במפתח וחומם ואפילו הכי מותר יינו של עובד כוכבים ברשות עובד כוכבים צעיר שכולה עובדי כוכבים אסור כיון שלא כתב לו התקבלתי מתחלה היה ר"ת רוצה לאסור אותם היינות שקוינן העובדי כוכבים מישראל ומוליכין אותם ממקום הוול למקום היוקר ואע"פ שמחמימים אותם חומם בתוך חומם צבית מלא חשוקים ושולים כפולים מלד זה ומלד זה דהא תנן המטהר יינו של עובד כוכבים כו' צעיר שכולה עובדי כוכבים אסור אע"פ שיש מפתח וחומם וכיון דקיימא לן כר"א דשרי בצומם אחד אין לנו לחלק בין חומם אחד לחומם בתוך חומם דכי אסירנא חומם אחד נאסר גם שני חיתומות ואחרי כן מלא טעם להמיר דדוקא מטער יינו של עובד כוכבים שלקחו העובד כוכבים בכרמו ולא טורח בו ויצא בקל לזייף אבל הכא כיון שטורח כל כך שלוקח אותו מישראל וגם מחמימו חומם בתוך חומם ונושאו להשתכר בו אין לירא שיטרח ויזייף פן יפסיד טרחו ועל סמך היתר זה שטה יין שהובא מאלגירי"א בזה הענין ועוד הארכתי צענין שליחות יין ציד עובד כוכבים לעיל צפרק אין מעמידין (דף לא. ב.) ד"ה דאמר וסא: ד"ה השולח): **והאיכא** רובב"ין. ואע"ג דתקנת עורא ^ו לא הימא אלא שיעברו צערי צנות ישראל שלא יתגנו על צעליהן לפי דרכם היו עוזרים שם: **והל"ן** ברשות הרבים דמי. פי' בקונטרס ל"א חלון של ישראל פתוח כנגד פתח הבית ואם הבית שהיין בו סגור דליכא למיחש שיכנס (ט) בה העובד כוכבים ואפילו הוא פתוח אין לחוש שיכנס בו ויסגור צעדו דמרתת מישראל שכנגדו כיון שאין העובד כוכבים דר צבית היין ודוקא ציום אבל צלילה אסור:

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

סא.

התם דקאזי"ר מיניה ומיניה. פ"ה שהולך ומתגלגל כל שעה ע"י שהוא מגלגלו ומורידו לצור הלכך שלא בחמתו לא דחיישין דלמא נגע לפי הדומה משמע שרש"י רוצה לומר דמגע עובד כוכבים שלא צכוונה ע"י דבר אחר אסור בשמיה והכא שהכשירוהו בחמתו היינו לפי שלא היה אוחזו צידו אלא סמוך לצור וזרקה ומ"מ שלא בחמתו אסור אע"פ שזריקה צוז טהור כיון שהוא סמוך החמירו ציין דלמא נגע וכן פירש רשב"ם בשם רש"י וחלק צין זורק מכנגדו לזורק למרחוק מיהו לא יתכן כדפרישית לעיל (י):

המטוהר יינו של עובד כוכבים. פירוש רש"י במהדורא בתרא כגון שכתב לו התקבלתי דהוה ליה יינו של ישראל וכדקמיני סיפא והוי סיפא פירושא דרישא צבית פתוח לרה"ר וצעיר שישראלים ועובדי כוכבים דרים בה מותר ואע"פ שאין מפתח וחומם ציד ישראל ואע"ג דבגמרא צצרייתא צענין ציינו של ישראל בחצר אחרת שאין ישראל דר בצאחה חצר מפתח וחומם הכא שאני כיון שפתח פתוח לרה"ר צעיר שכולה עובדי כוכבים אסור ואף בפתח פתוח כיון שאין כאן מפתח וחומם והקשה ר"ת היכי פריך בגמרא הא איכא רובלין המחזירין צעירות וכי מה ידעו הרובלין שיראו היין צביתו של עובד כוכבים בלא מפתח וחומם שהוא של ישראל שירא העובד כוכבים מהם כי אין לדמות לעיר שישראל ועובדי כוכבים דרים בה שהמיר רש"י כאן אף בלא בחצר

מפתח וחומם דהתם ירא העובד כוכבים שגא אותו ישראל אמר לישראלים הדרים שם לתת לב על יינו אבל רובלים עוזרים לפי שעה מה ידעו ועוד שמדמה אשפה ודיקנא לפתח פתוח וכי מה סבא היא זו שינית העובד כוכבים ליגע בין שהוא אללו בלא מפתח וחומם מירתת מקרה שישב ישראל הדר צעיר על האשפה או יעלה על הדקל ועוד למאי דמפרש בגמרא אי לת"ק אי לר"ש בן אלעזר דאפילו צעיר שכולה עובדי כוכבים אם הפקידו צבית עובד כוכבים אחר מותר משום דעובד כוכבים אחר מירתת וזה תימא גדולה דכיון שאין שם מפתח וחומם יחוש פן ינסכנו הנפקד כי אין לומר שהנפקד ירא מן המוכר פן יעליל עליו כי מה חושש המוכר אם ינסכנו הנפקד ועוד מאחר דמייירי בעובד כוכבים שכתב לו התקבלתי ומעטה מה חילוק יש בין עובד כוכבים זה לעובד כוכבים אחר אפי' ציד המוכר יינו של ישראל הוא ועוד קשה דמדמי סיפא והלא כותב התקבלתי מכלל דרשא לאו צבתי מיירי לכן נראה לר"ת להעמיד משנתינו ביש מפתח וחומם וכן פרש"י בפירושים ראשונים ובלא כתב לו העובד כוכבים התקבלתי והלכך צעיר שישראל עובדי כוכבים דרים בה ופתח פתוח לרה"ר אע"פ שהוא יינו של עובד כוכבים מותר כיון דמפתח וחומם צידו שהעובד כוכבים ירא פן יראהו ישראל טורח ומזייף ויגד לישראל שטיהרו ויפקידו (ה) למכור יינו ולא דמי לעובד כוכבים שנמצא בצד הבזר של יין דאסירנא ביש לו מלוה עליו דהתם כיון שאין מפתח וחומם סומך על זה שיוכל לנסכו קודם שיראהו שום אדם והשתא ניחא דאף צעיר שכולה עובדי כוכבים כיון שיש מפתח וחומם היה לנו להמיר משום רובלין שיראהו טורח ומזייף יצינו שאותו יין של ישראל הוא וכן ירא ממקום דאיכא אשפה ודיקנא כמו בפתח פתוח ואחי נמי שפיר למאן דשרי בגמרא (ו) שהפקידו צבית עובד כוכבים אחר אי לא חיישין לגומלין דצבית עובד כוכבים אחר הוא יינו של ישראל שאין לעובד כוכבים האחר שום דבר על היין וכיון שיש מפתח וחומם אין לחוש שיטרח הנפקד ומזייף אפילו צעיר שכולה עובדי כוכבים יש להמיר והכי אמרינן בצרייתא בגמרא יינם של ישראל כרשותו של עובד כוכבים וישראל דר בחצר אחרת מותר והוא שיש מפתח וחומם וחצר אחרת היו כעיר שכולה עובדי כוכבים כיון שאין פתח פתוח לרה"ר צעיר שכולה עובדי כוכבים אסור ואע"פ שיש מפתח וחומם צידו ולא יועיל כלום פתח פתוח כדמוקי לה בגמרא צעיר שיש לה דלתים וצריח שאין רוכלים עוזרים דרך שם שלא ירגישו דכיון שלא כתב התקבלתי א"כ יינו של עובד כוכבים הוא וכן תניא בגמרא דיין של עובד כוכבים וישראל דר בחצר אחרת אסור לכ"ע אע"פ שיש מפתח וחומם וסיפא דקמיני והלא כותב התקבלתי הוא יינו של ישראל הלכך במפתח וחומם שרי אבל בלא מפתח וחומם אין להמיר כיון (ז) שברשות העובד כוכבים דבקל ינסכנו ולא דמי להיבא דנמצא בצד הבזר שהמכרו באין לו מלוה על היין דהתם איכא תרתי לגיבותא יינו של ישראל וצרשות ישראל דרשות ישראל מועיל כמו מפתח וחומם ולהכי מייתי לעיל ראיה מהך כדפרי' לעיל והיכא דישראל דר בצאחה חצר שהיין מונח שם לא שגא ציינו של ישראל לא שגא ציין של עובד כוכבים שרי אף בלא מפתח וחומם כדאמר ליה ר' יוחנן לתנא תני אע"פ שאין מפתח וחומם משום דישראל דר בצאחה חצר חשוב כמו שומר דסגי ביזא' ונכנס כדתנן אין השומר כר"ך להיות יושב ומשמר אע"פ שהוא יוצא ונכנס כו' וא"ת היאך נוכיח ממתני' דיוצא ונכנס סגי לכתחלה אף בלא מפתח וחומם כיון שהעמדנו ביש מפתח וחומם וצפ"ק דחולין (דף ג. וסא) מייתי לה להמיר אף לכתחלה דקא פריך התם ויוצא ונכנס לכתחלה לא והתנן אין השומר כר"ך כו' ומה ראיה היא זו שאני הכא שיש מפתח וחומם וי"ל דה"פ צעיר שכולה עובדי כוכבים אסור (ח) אף ביש מפתח וחומם ועלה מפרש (ח) אין השומר כר"ך כו' אלא אפילו יוצא ונכנס ומתוך שהעמיד ר"ת כולה שמעתינ במפתח וחומם ואפילו הכי מותר יינו של עובד כוכבים ברשות עובד כוכבים צעיר שכולה עובדי כוכבים אסור כיון שלא כתב לו התקבלתי מתחלה היה ר"ת רוצה לאסור אותם היינות שקוינן העובדי כוכבים מישראל ומוליכין אותם ממקום הוול למקום היוקר ואע"פ שמחמימים אותם חומם בתוך חומם צבית מלא חשוקים ושולים כפולים מלד זה ומלד זה דהא תנן המטהר יינו של עובד כוכבים כו' צעיר שכולה עובדי כוכבים אסור אע"פ שיש מפתח וחומם וכיון דקיימא לן כר"א דשרי בצומם אחד אין לנו לחלק בין חומם אחד לחומם בתוך חומם דכי אסירנא חומם אחד נאסר גם שני חיתומות ואחרי כן מלא טעם להמיר דדוקא מטער יינו של עובד כוכבים שלקחו העובד כוכבים בכרמו ולא טורח בו ויצא בקל לזייף אבל הכא כיון שטורח כל כך שלוקח אותו מישראל וגם מחמימו חומם בתוך חומם ונושאו להשתכר בו אין לירא שיטרח ויזייף פן יפסיד טרחו ועל סמך היתר זה שטה יין שהובא מאלגירי"א בזה הענין ועוד הארכתי צענין שליחות יין ציד עובד כוכבים לעיל צפרק אין מעמידין (דף לא. ב.) ד"ה דאמר וסא: ד"ה השולח): **והאיכא** רובב"ין. ואע"ג דתקנת עורא ^ו לא הימא אלא שיעברו צערי צנות ישראל שלא יתגנו על צעליהן לפי דרכם היו עוזרים שם: **והל"ן** ברשות הרבים דמי. פי' בקונטרס ל"א חלון של ישראל פתוח כנגד פתח הבית ואם הבית שהיין בו סגור דליכא למיחש שיכנס (ט) בה העובד כוכבים ואפילו הוא פתוח אין לחוש שיכנס בו ויסגור צעדו דמרתת מישראל שכנגדו כיון שאין העובד כוכבים דר צבית היין ודוקא ציום אבל צלילה אסור:

עד

ק א מיי פ"כ מהל' מ"א הלכה ט סמג לאזין קמד טוש"ע י"ד סי' קבה סעיף ה:

קא ב ג ד ה ו ז ח ט מיי פ"ג שם הלכה ג ד ה ו עינין בהשגות סמג לאזין קמת טוש"ע י"ד סי' קלא סעיף א:

קב י מיי שם הל' ו: קג כ מיי שם הלכה א סמג שם טוש"ע שם סי' קל סעיף ט:

עין משפט ונר מצוה

קד א מיי פייג מהל' מאלכות אסורות הלכה ג סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קלא סעיף 6:
קב ב מיי שם הלכה א סמג שם טוש"ע י"ד סי' קל סעיף ט:
קו ג ד מיי שם הלכה ג ד סמג שם טוש"ע י"ד סי' קלא סעיף 6:
קז ה מיי שם פ"ב הלכה כג סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קמח סעיף 7:

סא:

¹ **עַד** שיהא שומר יושב ומשמר. תימה היינו רישא דישראל ועוזדי כוכבים דרין זה ואין לומר דאִינטריך ליוֹלָא ונכנס דהא נמי שמעינן מרישא דקתני דרין זה ולא שיהא נותן עיניו בעוצד כוכבים כל היום וי"ל דה"א עד דאיכא ישראל טוצא קמ"ל דאפילו צמד סגי:

ההוא כרבא כו'. מתוך הלשון

משמע דנקט כרבא שהיה היין מונח צמוך הרחוב וגם היה שם יין של עוצד כוכבים שעתה אין העוצד כוכבים נתפס כגנב על הצילה רק על הנגיעה ואפילו הכי חמרא שרי כיון שנתפס על הנגיעה והא דאמרינן לקמן פרק צמרא (דף ע.) ¹ דההוא דהוה יתיב ציה חמרא דישראל כו' וקאמר רבא אי מלי לאשתמוטי חמרא אסור ואף על פי שנתפס כגנב על הנגיעה היינו משום דצבית שיכול ליכנס שם אינו ירא כל כך ומנסך אצל אי נתפס כגנב על הצילה ודאי חמרא שרי ולהכי מיימי עלה ההיא דנעל הפומדק:

הדרן **עלך רבי ישמעאל**

ממונה הבא לקיצין ממונה בא לקיצין גריעותא הוא אלא עד שיבא ממונה שאינו בא לקיצין: רשב"א אומר רשות עובדי כוכבים אחת היא: איבעיא להו ר"ש בן אלעזר להקל או להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל רב נחמן אמר זעירי להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל והכי קאמר ת"ק כשם שברשותו אסור כך ברשות עובד כוכבים אחר גמי אסור וחיישינן ⁶ לגומלין ר"ש בן אלעזר אומר במה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין רב נחמן אמר זעירי להחמיר וה"ק ת"ק יבמה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין ר"ש בן אלעזר אומר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא תניא כוותיה דרב נחמן אמר זעירי להחמיר אמר ר"ש בן אלעזר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא מפני הרמאין דבי פרוק רופילא אותיבו חמרא גבי אריסייהו סבור רבנן קמיה דרבא למימר כי חיישינן לגומלין הגי מילי היבא דקא מותיב האי גבי האי אבל הכא כיון דאריסיה לאו דרכיה לאותוביה בי פרוק רופילא לגומלין לא חיישינן אמר להו רבא יאדרבה אפילו למ"ד לא חיישינן לגומלין ה"מ היבא דלא מירתת מיניה אבל הכא כיון דמירתת מיניה מחפי עליה זכותא ההוא כרבא דהוה יתיב ביה חמרא דישראל אשתכח עובד כוכבים דהוה קאי ביני דני ⁷ אמר רבא ה"אם נתפס עליו כגנב חמרא שרי ואי לא אסור:

הדרן עלך רבי ישמעאל

ולא נגע דנתפס עליו כגנב חיישינן דלמא שציק ליה לעוצד כוכבים צצירו צעל היין דלא מירתת לנסוכי כי היכי ⁸ דהדר ישראל חצין מהאי עוצד כוכבים זימנא אחרינא ומפקיד ליה גבי ההוא דלישצוק ליה לנסוכי: לגומלין. הנח לי ואגמול לך כיוצא בזה: **רבי שמעון בן אלעזר** כו'. ואחת היא דמתניתין אתמוהי מתמה: **מפני הרמאין**. גומלין זה לזה: **פרוק**. שם האיש: **רופילא**. שני למלך: **אופיבו חמרא**. יין כשר דזבני ישראל צאשראי: **גבי אריסייהו**. עובדי כוכבים כמותם. אריסא מירתת ממריה ואי נמי נגע מסהיד עליה דלא נגע: **כרבא**. כרך: **אם נתפס עליו כגנב**. אם עוצד כוכבים חלש הוא ויש אימת שופטי העיר עליו ואם ימנאזוהו נוגע נתפס עליו כגנב: **חמרא שרי**. צשתיה ואי לא אסור אף צהנאה דודאי נגע:

הדרן **עלך רבי ישמעאל**

צחצר אחרת. ישראל דר צחצר אחרת: ה"ג יינו של **עוצד כוכבים צרשוסו**. אם היין של עוצד כוכבים וטהירו ישראל ונתנו צרשות העוצד כוכבים עצמו וישראל דר צאזתה חצר מותר והוא שמפתח וחותם ציד ישראל אצל אין מפתח וחותם צידו אע"פ שישראל דר

צאזתה חצר אסור כיון שהיין שלו דלא מרתת כולי האי: **סני אע"פ שאין מפתח וחותם צידו**. כיון דישראל דר צאזתה חצר כשומר היוצא ונכנס דמי דאמרינן צמתני' ⁹ שמותר: **או עד שיצא ממונה הבא לקילין**. שיהא שומר ממונה לשומרו אצל הולך ויוצא ויש לו שעה קצועה לצא או עד שיצא כלומר ¹⁰ עד שיהא ממונה עליהם שתיירא זה מציאתו. ולקמן פריך הבא לקילין גריעותא הוא: **ארישא דסיפא**. יין של עוצד כוכבים ¹¹ צרשות עוצד כוכבים וישראל דר צאזתה חצר דקאמר ר"מ מותר והוא שמפתח וחותם צידו ואתו רבנן למיסריה: **והאמר ליה רבי יוחנן לסנא כו'**. אלמא פשיטא ליה לרבי יוחנן כי האי גוונא לקולא הוא דבעינן למיזל: **אלא אסיפא דרישא**. היבא דיין של ישראל הוא וקתני ישראל דר צחצר אחרת מותר והוא שמפתח וחותם צידו דכיון דיין דישראל הוא מירתת עוצד כוכבים לייף שמא ירגיש צו ישראל הדר צחצר אחרת: **גריעותא הוא**. דכיון דיש לו שעה קצועה לציאתו לא מירתת עוצד כוכבים: **להקל או להחמיר**. להקל דקאמר ת"ק צעיר שכולה עוצדי כוכבים אסור להניחו צבית העוצד כוכבים שהוא צעלי וזהו הדין צבית עוצד כוכבים אחר וקאמר רבי שמעון בן אלעזר וכי כל רשות עוצדי כוכבים אחת היא צתמיה כלומר הואיל ואינו צבית צעלי מותר דהאי עוצד כוכבים מירתת או להחמיר קאמר וצניחותא איתמר דתנא קמא דוקא צבית צעלי קאמר ואתא רבי שמעון בן אלעזר למימר הוא הדין צבית העוצד כוכבים אחר דחיישינן לגומלין אע"ג דהאי עוצד כוכבים שהצית שלו ייחד לו קרן זוית לישראל

לנסוכי כי היכי ¹² דהדר ישראל חצין מהאי עוצד כוכבים זימנא אחרינא ומפקיד ליה גבי ההוא דלישצוק ליה לנסוכי: **לגומלין**. הנח לי ואגמול לך כיוצא בזה: **רבי שמעון בן אלעזר** כו'. ואחת היא דמתניתין אתמוהי מתמה: **מפני הרמאין**. גומלין זה לזה: **פרוק**. שם האיש: **רופילא**. שני למלך: **אופיבו חמרא**. יין כשר דזבני ישראל צאשראי: **גבי אריסייהו**. עובדי כוכבים כמותם. אריסא מירתת ממריה ואי נמי נגע מסהיד עליה דלא נגע: **כרבא**. כרך: **אם נתפס עליו כגנב**. אם עוצד כוכבים חלש הוא ויש אימת שופטי העיר עליו ואם ימנאזוהו נוגע נתפס עליו כגנב: **חמרא שרי**. צשתיה ואי לא אסור אף צהנאה דודאי נגע:

הדרן **עלך רבי ישמעאל**

במסקנא דמילתא. מגע עוצד כוכבים ¹³ כיון שנתכוין ליגע שיכשך אע"פ שלא ניסך אסור צהנאה ממתני' ¹⁴ (אתא) דאגרדמיס עוצד כוכבים ^[גמ.] משום לך לך אמרין מזירא. שלא צכוונה כגון לא הכיר צו שהוא יין מותר צהנאה ממתניתא דחרס עוצד כוכבים ^[שם] וכן נפל לצור נמי שלא צכוונה הוא ומותר צהנאה ממתני' ^[גמ.] וכן נתכוין ליעול דצר אחר כגון אחרוג דצר אשי ^[גמ:] שלא צכוונה הוא ומותר צהנאה. מגע עוצד כוכבים ע"י דצר אחר כגון צקנה אלו יודעין שנתכוין לדצר אחר כי מדדו צקנה או התיו את הצרעה מותר צהנאה ממתני' ^[גמ:]. צכוונה ולא חזינן למאי איכוין אסור צהנאה מההוא עוצדא דצירס דשרייא רצ ^[גמ.] משום דשלא צכוונה הוה הא צכוונה אסור. כמו של עוצד כוכבים צחיצורין כגון דאזריק ארוקי הכיר צו שהוא יין אסור צהנאה מדרבי יוחנן דאמר ^[גמ:] לא והכריז על יינן משום יין ניסך משום לך לך. לא הכיר צו מותר אף צשתיה מההוא עוצדא דרבי יוחנן בן ארזא ורבי יוסי בן נהוראי ^[גמ.] דחד שרי אפילו צשתיה משום דעוצד כוכבים לא הוה ידע. ושלא צחיצורין כגון זריקה מותר אף צשתיה ואפילו נתכוין מדרב אשי דאמר ^[גמ.] כל שצז טהור צעוצד כוכבים אינו עושה יין ניסך. כך הגיה הרב ופסק הלכה למעשה:

השוכר

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

צחצר אחרת. ישראל דר צחצר אחרת: ה"ג יינו של **עוצד כוכבים צרשוסו**. אם היין של עוצד כוכבים וטהירו ישראל ונתנו צרשות העוצד כוכבים עצמו וישראל דר צאזתה חצר מותר והוא שמפתח וחותם ציד ישראל אצל אין מפתח וחותם צידו אע"פ שישראל דר צאזתה חצר אסור כיון שהיין שלו דלא מרתת כולי האי: **סני אע"פ שאין מפתח וחותם צידו**. כיון דישראל דר צאזתה חצר כשומר היוצא ונכנס דמי דאמרינן צמתני' ⁹ שמותר: **או עד שיצא ממונה הבא לקילין**. שיהא שומר ממונה לשומרו אצל הולך ויוצא ויש לו שעה קצועה לצא או עד שיצא כלומר ¹⁰ עד שיהא ממונה עליהם שתיירא זה מציאתו. ולקמן פריך הבא לקילין גריעותא הוא: **ארישא דסיפא**. יין של עוצד כוכבים ¹¹ צרשות עוצד כוכבים וישראל דר צאזתה חצר דקאמר ר"מ מותר והוא שמפתח וחותם צידו ואתו רבנן למיסריה: **והאמר ליה רבי יוחנן לסנא כו'**. אלמא פשיטא ליה לרבי יוחנן כי האי גוונא לקולא הוא דבעינן למיזל: **אלא אסיפא דרישא**. היבא דיין של ישראל הוא וקתני ישראל דר צחצר אחרת מותר והוא שמפתח וחותם צידו דכיון דיין דישראל הוא מירתת עוצד כוכבים לייף שמא ירגיש צו ישראל הדר צחצר אחרת: **גריעותא הוא**. דכיון דיש לו שעה קצועה לציאתו לא מירתת עוצד כוכבים: **להקל או להחמיר**. להקל דקאמר ת"ק צעיר שכולה עוצדי כוכבים אסור להניחו צבית העוצד כוכבים שהוא צעלי וזהו הדין צבית עוצד כוכבים אחר וקאמר רבי שמעון בן אלעזר וכי כל רשות עוצדי כוכבים אחת היא צתמיה כלומר הואיל ואינו צבית צעלי מותר דהאי עוצד כוכבים מירתת או להחמיר קאמר וצניחותא איתמר דתנא קמא דוקא צבית צעלי קאמר ואתא רבי שמעון בן אלעזר למימר הוא הדין צבית העוצד כוכבים אחר דחיישינן לגומלין אע"ג דהאי עוצד כוכבים שהצית שלו ייחד לו קרן זוית לישראל

לנסוכי כי היכי ¹² דהדר ישראל חצין מהאי עוצד כוכבים זימנא אחרינא ומפקיד ליה גבי ההוא דלישצוק ליה לנסוכי: **לגומלין**. הנח לי ואגמול לך כיוצא בזה: **רבי שמעון בן אלעזר** כו'. ואחת היא דמתניתין אתמוהי מתמה: **מפני הרמאין**. גומלין זה לזה: **פרוק**. שם האיש: **רופילא**. שני למלך: **אופיבו חמרא**. יין כשר דזבני ישראל צאשראי: **גבי אריסייהו**. עובדי כוכבים כמותם. אריסא מירתת ממריה ואי נמי נגע מסהיד עליה דלא נגע: **כרבא**. כרך: **אם נתפס עליו כגנב**. אם עוצד כוכבים חלש הוא ויש אימת שופטי העיר עליו ואם ימנאזוהו נוגע נתפס עליו כגנב: **חמרא שרי**. צשתיה ואי לא אסור אף צהנאה דודאי נגע:

צחצר אחרת. ישראל דר צחצר אחרת: ה"ג יינו של **עוצד כוכבים צרשוסו**. אם היין של עוצד כוכבים וטהירו ישראל ונתנו צרשות העוצד כוכבים עצמו וישראל דר צאזתה חצר מותר והוא שמפתח וחותם ציד ישראל אצל אין מפתח וחותם צידו אע"פ שישראל דר צאזתה חצר אסור כיון שהיין שלו דלא מרתת כולי האי: **סני אע"פ שאין מפתח וחותם צידו**. כיון דישראל דר צאזתה חצר כשומר היוצא ונכנס דמי דאמרינן צמתני' ⁹ שמותר: **או עד שיצא ממונה הבא לקילין**. שיהא שומר ממונה לשומרו אצל הולך ויוצא ויש לו שעה קצועה לצא או עד שיצא כלומר ¹⁰ עד שיהא ממונה עליהם שתיירא זה מציאתו. ולקמן פריך הבא לקילין גריעותא הוא: **ארישא דסיפא**. יין של עוצד כוכבים ¹¹ צרשות עוצד כוכבים וישראל דר צאזתה חצר דקאמר ר"מ מותר והוא שמפתח וחותם צידו ואתו רבנן למיסריה: **והאמר ליה רבי יוחנן לסנא כו'**. אלמא פשיטא ליה לרבי יוחנן כי האי גוונא לקולא הוא דבעינן למיזל: **אלא אסיפא דרישא**. היבא דיין של ישראל הוא וקתני ישראל דר צחצר אחרת מותר והוא שמפתח וחותם צידו דכיון דיין דישראל הוא מירתת עוצד כוכבים לייף שמא ירגיש צו ישראל הדר צחצר אחרת: **גריעותא הוא**. דכיון דיש לו שעה קצועה לציאתו לא מירתת עוצד כוכבים: **להקל או להחמיר**. להקל דקאמר ת"ק צעיר שכולה עוצדי כוכבים אסור להניחו צבית העוצד כוכבים שהוא צעלי וזהו הדין צבית עוצד כוכבים אחר וקאמר רבי שמעון בן אלעזר וכי כל רשות עוצדי כוכבים אחת היא צתמיה כלומר הואיל ואינו צבית צעלי מותר דהאי עוצד כוכבים מירתת או להחמיר קאמר וצניחותא איתמר דתנא קמא דוקא צבית צעלי קאמר ואתא רבי שמעון בן אלעזר למימר הוא הדין צבית העוצד כוכבים אחר דחיישינן לגומלין אע"ג דהאי עוצד כוכבים שהצית שלו ייחד לו קרן זוית לישראל

לנסוכי כי היכי ¹² דהדר ישראל חצין מהאי עוצד כוכבים זימנא אחרינא ומפקיד ליה גבי ההוא דלישצוק ליה לנסוכי: **לגומלין**. הנח לי ואגמול לך כיוצא בזה: **רבי שמעון בן אלעזר** כו'. ואחת היא דמתניתין אתמוהי מתמה: **מפני הרמאין**. גומלין זה לזה: **פרוק**. שם האיש: **רופילא**. שני למלך: **אופיבו חמרא**. יין כשר דזבני ישראל צאשראי: **גבי אריסייהו**. עובדי כוכבים כמותם. אריסא מירתת ממריה ואי נמי נגע מסהיד עליה דלא נגע: **כרבא**. כרך: **אם נתפס עליו כגנב**. אם עוצד כוכבים חלש הוא ויש אימת שופטי העיר עליו ואם ימנאזוהו נוגע נתפס עליו כגנב: **חמרא שרי**. צשתיה ואי לא אסור אף צהנאה דודאי נגע:

הדרן **עלך רבי ישמעאל**

במסקנא דמילתא. מגע עוצד כוכבים ¹³ כיון שנתכוין ליגע שיכשך אע"פ שלא ניסך אסור צהנאה ממתני' ¹⁴ (אתא) דאגרדמיס עוצד כוכבים ^[גמ.] משום לך לך אמרין מזירא. שלא צכוונה כגון לא הכיר צו שהוא יין מותר צהנאה ממתניתא דחרס עוצד כוכבים ^[שם] וכן נפל לצור נמי שלא צכוונה הוא ומותר צהנאה ממתני' ^[גמ.] וכן נתכוין ליעול דצר אחר כגון אחרוג דצר אשי ^[גמ:] שלא צכוונה הוא ומותר צהנאה. מגע עוצד כוכבים ע"י דצר אחר כגון צקנה אלו יודעין שנתכוין לדצר אחר כי מדדו צקנה או התיו את הצרעה מותר צהנאה ממתני' ^[גמ:]. צכוונה ולא חזינן למאי איכוין אסור צהנאה מההוא עוצדא דצירס דשרייא רצ ^[גמ.] משום דשלא צכוונה הוה הא צכוונה אסור. כמו של עוצד כוכבים צחיצורין כגון דאזריק ארוקי הכיר צו שהוא יין אסור צהנאה מדרבי יוחנן דאמר ^[גמ:] לא והכריז על יינן משום יין ניסך משום לך לך. לא הכיר צו מותר אף צשתיה מההוא עוצדא דרבי יוחנן בן ארזא ורבי יוסי בן נהוראי ^[גמ.] דחד שרי אפילו צשתיה משום דעוצד כוכבים לא הוה ידע. ושלא צחיצורין כגון זריקה מותר אף צשתיה ואפילו נתכוין מדרב אשי דאמר ^[גמ.] כל שצז טהור צעוצד כוכבים אינו עושה יין ניסך. כך הגיה הרב ופסק הלכה למעשה:

השוכר

מסורת הש"ס

^(א) וכתובות דכ.], צ) ולקמן ע.], א) [ע"א], ד) צרשותו וישראל דר כ"ל. רש"א, ^(ב) רש"א מ"מ, ⁽¹⁾ נשיך לעיל ע"א צמשה], ⁽¹⁾ [ל"ל דההוא צתא דהוה כו'.

הגהות הב"ח

^(א) רש"י ד"ה או עד וכו' כלומר או עד: ^(ב) ד"ה להקל וכו' כי היכי דלהדרר ישראל: ^(ג) ד"ה מסקנא דמילתא מגע עוצד כוכבים בכוונה כגון שנתפסן ליגע ושיכשך וכו' לדבר אחר כגון מדדו:

מסורת הש"ס

א) נפי' כדים גדולים ערוך וכן בשבת קלט': כפרסי"א,
ב) קדושין טו: לעיל ד': (גדרים מז' א): שביעית פ"ח מ"ד נ"ט] שם דהננות מהוספות, ד) ונכירות יכ"ג, ה) ז"ל והמן והיינו משנה דשביעית פ"ח מ"ד כפי הנוסחא משנה דהתם, ו) [בסדר המשנה לי בו ירק], ז) מעשר שני פ"ג משנה א', ח) לא נמלא כן כפר"י ועיין רש"י,

ג'ליון הש"ס

תנ"י א) השובר ובי' וקאמר שברו מותר דמשמע לגמרי. לא הצנתי דמה לרף לתשמיש הא' א"א לפרש בענין חסר דהא גריסא דקמי' שברו אסור וזה חליף שביעית היינו דלמדי להיטות ממנו שלא בקדושת שביעית א"כ כסיפא דמי שברו מותר ע"כ לגמרי מותר: בא"ד (בסופו) בסתבר דלא קנסו. תמוה לי כמה נתפסקו בזה הא פשוטא דלא לנמוד שאר אסורין מיין נסך דהרי קמי' מתכן וקודש בדמיהן מקודשת הרי דהתלפין מותר לאתריס מנ"ש שברו וז"ע: ד"ה נמצא ובי' דישום פרייה ורביה אקילו. להדיא איתא גירסאנמי ספ"ח משביעית אר"י זאת אומרת שאסור לקח אשה מדמי שביעית וז"ע:

הגהות הב"ח

א) גבי' והמאי האומר לפועל הילך דברו זה ולקוט לי ירק בו היום שברו אסור לקוט לי ירק היום שברו מותר אמר אב"י כ"ז: (ב) רש"י ד"ה השוכר ובי' בגמרא. כ"ז בדף זה ע"כ: (ג) ד"ה אב"י ובי' ובגמרא תפס. כ"ז דף סה סוף ע"א: (ד) תוס' ד"ה מ"ט שברו ובי' דמשמע לגמרי ולא בענין דבהנה בקדושת שביעית ובי' שביעית גופיה לא היה לנו תלך: (ה) ד"ה והמן ובי' אסור מדרבנן אלמא לאישא אחרניא שרו אותן מעות וה"נ גבי שביעית המעות ובי' שביעית המעות ובי' שמיטתא א"כ מהו קא פריך לישני הא דקאמר. כ"ז פ"י האי שברו אסור דשביעית אינו אלא לומר דאסור לו להחזיק בשכרו כשגיע ומן היעבור אלא לרף לאכלו קודם ומן היעבור דהיינו קודם שיכלה לחיה מן השדה אותו המין שהגיע לו השכר ממנו וכשיגיע ומן היעבור חייב לבערו מן הבית והוא שיוציאתו מביתו להפקירו לכל ודרך הפקר מותר לזכור וזהו פיעור לגמרי אף לאתריס ולהטעין שפיר או פיזור חורה לרוב כדעת הרמב"ם בפ"ו מהל' שמיטה דכבר השנינו הרב"ד אלא

השובר את הפועל

השובר. עוזד כוכבים ששכר את ישראל לעשות עמו מלאכה ביין נסך להריקו מכלי אל כלי או להעביר חצית ממקום למקום. וביין נסך ממש קאמר שנתנסך לעבודת כוכבים וסמם ייין מיציעא לן בגמרא **ו**: **שכרו לעשות עמו מלאכה אחרת**. כל שכרו מותר דאף על גב דאגרא דיהיב לא משום מלאכה אחרת היא. ובגמרא **ו**) מפרש לה שפיר: **גב' מקודשת**. אלמא איסורי הנאה דמיהן מותרין וכל שכן שכר פעולמו: **אלא הואיל ותופס אם דמיו כעבודת כוכבים**.

דכיון דנתנסך לעבודת כוכבים הרי היא כעבודת כוכבים דדמיה אסורין כדאמרן **ו**על דנ'): כל שאמה מהיה הימנו הרי הוא כמורו וכי היכי דדמיו אסורין שכר פעולמו נמי אסור: **לקוט לי צו**. לשון מכר הוא דמשמע לקוט לי שווי ירק: **שכרו אסור**. לשהמו אחר זמן והיעבור אלא מתבער בשביעית: **לקוט לי ירק**. לשון שכירות הוא ולא לשון מכר ואין לו דמים שימספו בקדושת שביעית: **לד היסר**. מתנת חנם: **דנסן**. גצי מעשר שני: לחלק

וביין נסך יין נסך הא דאמרן חמורין מאי היא דתניא "החמורין שהיו עושין מלאכה בפירות שביעית שברן שביעית מאי שברן שביעית אילימא דיהבינן להו שבר מפירות שביעית נמצא זה פורע חובו מפירות שביעית והתורה אמרה **ו**לאכלה **ז** ולא לסחורה ואלא דקדוש שברן בקדושת שביעית ומי קדוש **ו**והתניא האומר לפועל הילך דינר זה ולקוט לי ירק **ו** היום שברו מותר לקוט לי ירק בו" היום שברו אסור אמר אב"י לעולם יהבינן ליה שבר מפירות שביעית ודקא קשיא לך לאכלה ולא לסחורה דיהביה גיהליה בצד היתר כדתנן **ו**לא יאמר אדם לחבירו

השובר את הפועל: **ב"ט** שברו אסור. מתוך השיטה משמע כי מעתה היה יודע שיין נסך תופס דמיו כעבודת כוכבים ואעפ"כ היה רוצה לדמות שכר יין נסך לדמי ערלה ולשכר שביעית אע"ג דאיכא ביין נסך תרי חומרי איסור הנאה ותופס דמיו

השובר "את הפועל לעשות עמו ביין נסך שברו אסור שברו לעשות עמו מלאכה אחרת אע"פ שאמר לו העבר לי חבית של יין נסך ממקום למקום שברו מותר יהשובר את החמור להביא עליה יין נסך שכרה אסור ישכרה לישב עליה אע"פ שהניח עובר כוכבים **ו** לגינו עליה שכרה מותר: **גב' מ"ט** שברו אסור אילימא הואיל ויין נסך אסור בהנאה שברו נמי אסור דהרי ערלה הוכלאי הכרם דאסורין בהנאה ותנן **ז** מכרין וקידש בדמיהן מקודשת אלא הואיל ותופס את דמיו כעבודת כוכבים והרי שביעית דתופס' את דמיה ותנן **ז** האומר לפועל הילך דינר זה לקוט לי בו ירק היום שברו אסור לקוט לי ירק היום שברו מותר א"ר אבהו א"ר יוחנן יקנס הוא שקנסו חכמים בחמורין וב"י נסך מאי היא דתניא "החמורין שהיו עושין מלאכה בפירות שביעית מאי שברן שביעית אילימא דיהבינן להו שבר מפירות שביעית נמצא זה פורע חובו מפירות שביעית והתורה אמרה **ו**לאכלה **ז** ולא לסחורה ואלא דקדוש שברן בקדושת שביעית ומי קדוש **ו**והתניא האומר לפועל הילך דינר זה ולקוט לי ירק **ו** היום שברו מותר לקוט לי ירק בו" היום שברו אסור אמר אב"י לעולם יהבינן ליה שבר מפירות שביעית ודקא קשיא לך לאכלה ולא לסחורה דיהביה גיהליה בצד היתר כדתנן **ו**לא יאמר אדם לחבירו העלה

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה סב.

השובר את הפועל: **ב"ט** שברו אסור. מתוך השיטה משמע כי מעתה היה יודע שיין נסך תופס דמיו כעבודת כוכבים ואעפ"כ היה רוצה לדמות שכר יין נסך לדמי ערלה ולשכר שביעית אע"ג דאיכא ביין נסך תרי חומרי איסור הנאה ותופס דמיו והכי פריך מ"ט שברו אסור נהי דתופס דמיו כעבודת כוכבים מ"מ שברו אין צו איסור אלא מדרבנן ואינו חשוב דמיי יין נסך ומה טעם גורו עליו אילימא משום שיין נסך גופיה אסור בהנאה מן התורה הלכך גורו על שכרו אטו הגוף והרי ערלה וכלאי הכרם דאסורין בהנאה מן המורה ולא גורו על הדמים אטו הגוף ואין להחמיר כאן בשכר יותר מהתם דמים דהשתא דמים שמצינו איסורי הנאה שגם דמיהם אסורין מן המורה כמו הגוף בלחות שמופסין דמיהן ואפילו הכי לא גזרו דמים אטו גוף בלחות שאין מופסין דמיהם שכר שאינו אסור בשום איסור הנאה מן המורה כל שכן שלא נגזר שכר אטו הגוף ומשני אלא הואיל ותופס דמיו כעבודת כוכבים כלומר שכר בגוף לא מיתחילף אבל שכר דדמים מיתחילף ופרין והרי שביעית דתופסת דמיה **ז** וקאמר שכרו מותר דמשמע לגמרי ולא **ו** נתפס בקדושת שביעית ולא גזרינן שכר שביעית אטו דמי שביעית ואין לומר דשאני יין נסך דאית ביה תרי חומרי איסור הנאה ותופס דמיו דלא מיתחילף שכר דדמים בתרי חומרי יותר מבחומרלא אחת ומסיק א"ר אבהו א"ר יוחנן קנס הוא שקנסו צו

ודאי משום גזרה לא שייך למיגזר כדפרי' דאי מטעם מיתחילף הוא לא היה לנו לחלק צין פועל דיין נסך לפועל דשביעית וכן בשביעית גופיה לא היה לחלק צין חמרים לפועל אלא מטעם קנס הוא וחכמים שקנסו ראו לקנוס בחמרים יותר משום דנפי"ש אגרייהו וכן פועל דיין נסך משום חומרלא דיין נסך כדמסיק רבא בצמורן דוקא בשנים אלו החמירו יין נסך ושביעית לפי שמופסין דמיהן ראו לקנוס בשכר דהוי קלם בעין דמים אבל בשאר איסורי הנאה שאין מופסין דמיהם **מסתבר** דלא קנסו: **והר"נ** מברין וקדש בדמיהן מקודשת. חימה לפי מה שפירש בקונטרס לעיל בפרק ר' ישמעאל **דף דף ד**: דדוקא לקדש אשה המירו אבל לאיתיהנויי מינייהו אסור מדרבנן **ו** אבל לאיניש אחרניא שרו אותן מעות וה"נ גבי שביעית המעות אינם אסורין לאחרים **ו** כדאמר לעיל פרק רבי ישמעאל **סס**) מאי קא פריך הא דקאמר אסור בתמני' היינו דוקא לפועל שאסורין הן כמו למוכר דוקא וי"ל דאסור דמתני' משמע לכ"ע מיהו חימה מאי קפריך שאני התם דהיינו דדיעבד כדמוכח בנדרים פרק השותפין **דף מו**: אבל לכתחלה אסור ומתני' לכתחלה איירי יש לומר דאסור דמתני' משמע ליה אפילו דדיעבד **ו**ע"ע תוס' חולין ד: ד"ה מותר מיד]: **בדמיהן** מקודשת. משמע הא בגוף הערלה אסור לקדש וטעמא משום דלית ביה שוה פרוטה וקשה בגופה נמי איכא שוה פרוטה בשלא כדרך הנאתן **ו** או באפרין כדתנן **תמורה דף ד**ו). כל הנשרפין אפרן מותר וי"ל כיון שכל זמן שהוא צעין אסור למכרו מן המורה כמו כן אסור לקדש צו אשה דהוי **ו** כמו מכירה חשוכה ויש צו הנאה כשמקדש את האשה דגמרינן **קדושין דף ג**. קימה קימה משדה עפרון וזה לא דמי לקימה דשדה עפרון שראוי לקנות צו חפץ או לשאר הנאות: **לְקוּמָא** **ז** ירק היום שברו מותר. פירוש דהוי כמו שכרו ללקוט מציאות שאין אלו דמי פירות שביעית וא"ת הניחא למ"ד **ב"מ דף ט**). המגביה מניאה לחבירו קנה חבירו אלא למ"ד דלא קנה חבירו א"כ זה המלקט קנאס וכשנותנים לבעל הבית צדינר זה נמלא מוכר לו פירות שביעית וי"ל דלא חשיב מוכר לדי פועל כיד צה"צ דמי ועי"ל דשאני התם דאמר לא קנה חבירו עד שחבא מניאה לידו ואם יראה המגביה יכול לזכות בה קודם שחבא ליד חבירו אבל הכא שאין המלקט מתכוין לזכות כלל לא בתחלה ולא בשכונן לבעל הבית אז וזה בעל הבית ובי האי גוונא פ"י ר"ת שילחי משילין **בצה** **דף נט**: דג"ה הכא) גבי מילאן ונותן לחבירו דאמר רב נחמן כרגלי מי שנתמלאו לו ואע"ג דאית ליה לרב נחמן דלא קנה חבירו כיון שלא נתכוין לזכות הוא וכשנתנה לחבירו זכה חבירו: **נמצא** **זה פורע חובו בפירות שביעית**. אומר רבינו יתחק דהקסמורה שהיא אסורה בפירות שביעית היינו לקנות הרבה ביחד להוליך ממקום הזול למקום היוקר וכמו שהיו עושין חוספי שביעית שפסולין לעדות בפרק זה בורר **סנהדרין דף טו**). מטעם סחורה וכן פורע חובו מפירות שביעית שזה משתכר בפירות שביעית ולאו לאכלה קרינא ביה אבל אם הוא לוקט למכור על יד לקנות צו דבר אכילה אין דבר זו סחורה וכן שנינו פרק לולב הגזול **סוכה דף נט**. וסם ד"ה וליחב) מנליע דמי אחרוג בלולב וצלא הבלעה נמי היה מותר אילמלא טעמא דאין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ אלמא מותר למכור ועוד תנן במסכת שביעית **פ"ו מ"ג**) לא יהא לוקח ירקות שדה ומוכר בשוק אבל לוקט וצנו מוכר על ידו משמע דאפילו לכתחלה וא"ת מיקשי רישא לאסיפא רישא אסרה **ו** לוקח למכור בשוק משמע הא לוקט מותר ואפילו בשוק והדר תני לוקט וצנו מוכר על ידו הא למכור בשוק אסור ונראה דיש במשנה דרישא טעות סופר וגרס בשמיים לוקט מיהו יש ליישב הגירסא ואשמעינן דדין לוקח ולוקט שוין דבשניהם אסור למכור בשוק ורישא תנא לוקח וה"ה לוקט וסיפא לוקט וה"ה לוקח ויש ליתן טעם למה אסור יותר בשוק כשמשמעיד חנות בשוק דומה יותר שמשתכר בפירות שביעית ואע"פ שאמרנו שאסור לפרוע חובו מפירות שביעית משום דלאו לאכלה הוא מ"מ לקדש אשה מותר אע"ג דלאו לאכלה הוא כדאמרין פרק האיש מקדש **קדושין דף נג**). מעשה באחד שקידש חמש נשים ככלכלה של שביעית ואמרנו חכמים אין האחיות מקודשות הא אחרות מקודשות וטעמא דמשום פריה ורביה אקילו ביה רבנן ומיהו יש לדחות דהתם דייעבד אבל לכתחלה אסור: **דִּי יִרְיָב** ניהל"יה בצד היתר. וא"ת כיון דיהיב ליה צד היתר מאי איריא דפועלים עושין בפירות שביעית הללו אפילו היו עושין מלאכה אחרת יהיו מותרין לפרען מפירות שביעית וי"ל דוקא כשעושין המלאכה בפירות שביעית ענמן אז אינו נראה כנותן שכר מה שפורען מפירות שביעית ומשום הכי נקט עושה מלאכה בפירות שביעית והעלם לאכלס דוקא דדומה שהם של שניהם יחד לאכלה אבל עושה במלאכה אחרת יכול להיות שהוא אסור דדומה שפיר שכר מלאכה:

העלה

מתורין לאחרים אלא לאו אסורין להחזיק בהן והוא דחייב ללנותן מן הבית ולהפקירן והוא דעת התוס' ובי"ח הרמב"ן בסדר בבה וכן פסק בסמג בעשה קמ"ו ומ"ש התוס' כדאמר לעיל פרק רבי ישמעאל היינו לפי פירושם בזה דלימי לאו ויהשאר חסרן:
ו ד"ה בדמיה ובי' שוה פרוטה בשלא כדרך הנאתן. כ"ז לשון מוספות בקדושין דף ק"ז ע"כ דמיייר דליבא ש"ס אלא בדרך הנאתן א"י י"ל דאיכא ש"ס אף שלא כדרך הנאתן מ"מ כיון שהאשה סבורה שיש לה ליהנות דרך הנאתן ואינו כן לא פסקה דעתה והיו מקם טעות:
ו בא"ד אסור לקדש צו אשה דהוי חשוכה כמו מכירה דיש בו **ו** **ו** ד"ה נמלא ובי' רישא אסרה ללוקח ובי' ואפי' למכור בשוק והדר:

עין משפט ונר מצוה

א א ב מיי' פ"ג מהל' מאלכות אסורות הלכ' טו טז סמג לאוין קמה טוש"ע י"ד ס"י קלג סעיף ב':

ב ג מיי' שם הלכ' ח טוש"ע שם סעיף ב':

ג ד מיי' שם פ"י הלכ' ט סמג לאוין קמה טוש"ע י"ד ס"י רלז סעיף א':

ד ה מיי' שם הלכ' ו סמג לאוין קמה טוש"ע י"ד ס"י רלז סעיף ג':

ה ו מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יב':

ו ז מיי' פ"ג מהלכות מאלכו' אסורות הל' טו:

ז ח מיי' פ"ו מהל' שמיטה הלכ' יג':

ח ט מיי' שם הלכה א [ופ"ה מהלכות כבודות הל' טז]:

ט י מיי' פ"ו מהלכות שמיטה הלכ' יג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

תורה אור השלם

- ↑ והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לך ולעבדך ולשכורך ולחשובך הגרים עמך; ויקרא כה ו

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':

י כ ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כג':